

Pěchota u nás a v cizině.

Major pěch. Frant. Šantorá:

Organisace součinnosti pěchoty s tanky doprovodné skupiny při zjednávání dotyku a útoku praporu.

(Podle článků v revue „Vojennyj věstnik“, čís. 8 a 11/1936.)

Tanky doprovodné skupiny jsou posilovým prostředkem praporu. Normálně bude přidělena praporu pro útok jedna rota tanků, která je pak podřízena, co se taktického použití týká, veliteli praporu.

Prapor při přibližování a při skončení přibližování bude nejčastěji v pochodovém proudu, výjimečně bude rozčleněn. Při skončení přibližování bude zastaven za přirozenou překážkou proti tankům, zajištěn vpředu co možná nejbliže k nepříteli a podle potřeby i v bocích průzkumnými jednotkami, zesílenými těžkými kulomety, při čemž každé rotě je určen obranný úsek pro případ neočekávaného útoku nepřítele. Je-li praporu přiděleno dělostřelectvo, bude při skončení přibližování v palebném postavení. Všechny prostředky OPL., OPÚV. a obrany proti BCHL. jsou pohotově, připraveny ihned zahájit činnost.

Velitel praporu provede s veliteli rot, s velitelem dělostřeleckého oddílu a velitelem roty tanků obhlídku terénu a při ní rozhodne se o způsobu provedení útoku i určí úkoly doprovázejícím ho velitelům podřízených jednotek a přidělených posilových prostředků. Podle situace a terénu použije velitel praporu přidělené roty tanků buď centralisovaně ve směru hlavního náporu nebo přidělí jednotlivé čety tanků pěším rotám.

Úkol tanků přidělených praporu jako doprovodná skupina určuje zásadně velitel praporu; on organizuje i spolupráci tanků se svými rotami 1. sledu a s ostatními

posilovými prostředky praporu. Je přirozené, že velitel roty tanků podá veliteli praporu návrh na použití tanků a upozorní ho na místa v terénu, kde lze vzhledem k výhodnosti předpokládat skrytě umístěné protitankové zbraně.

Své rozhodnutí a rozkaz o použití tanků vydá velitel praporu veliteli roty tanků ústně, za přítomnosti velitelů všech podřízených jednotek. Tento způsob vydání rozkazu zajišťuje nejlépe jejich vzájemnou spolupráci. Nedovolí-li však situace vydání ústního rozkazu veliteli tanků za přítomnosti všech velitelů, dostane velitel tanků rozkaz zvláštní, zásadně však jen v terénu.

Rozhodne-li se velitel praporu použít tanků centralisovaně, vydá veliteli roty tanků tyto zprávy a rozkazy:

a) Zprávy o nepříteli. Velitel praporu ukáže veliteli roty tanků v terénu všechny zjištěné nepřátelské odpory, zvláště protitanková děla a kulomety velkých ráží, rozdělení sil nepřítele, jeho obranná zařízení a zjištěné umělé překážky.

b) Úkol praporu a své rozhodnutí. Úkoly jednotlivých rot a jejich cíle.

c) Úkol roty tanků, a to

kolik průchodů v drátěných překážkách mají tanky utvořit pro každou rotu, a šířku průchodů,

kteřé nepřátelské odpory mají tanky zničit a pořadí jejich ničení do hloubky, směr útoku tanků, přechodná shromaždiště během útoku a shromaždiště po dosažení konečného cíle útoku,

prostor východiště útoku pro tanky a čas jeho zaujetí.

Dále oznámí velitel praporu veliteli tanků, které palebné prostředky praporu jsou určeny k podpoře tanků, a znamení nebo hodinu a minutu vyrazení tanků z východiště.

K zajištění spolupráce tanků s pěchotou a dělostřelectvem určí velitel praporu cíle, na nichž má být obnoveno spojení tanků s pěchotou, znamení k zahájení palby zbraní určených k podpoře tanků, znamení k soustředění, přenos a zastavení palby těchto zbraní, znamení k návratu tanků k pěchotě (dává pěchota), znamení o návratu tanků na shromaždiště (dávají tanky) a způsob spojení velitele roty tanků s velitelem praporu během útoku.

Tato znamení musí být známa velitelům všech jednotek praporu a veliteli přiděleného dělostřelectva.

Při stanovení úkolu, které nepřátelské odpory mají tanky zničit, musí vzít velitel praporu v úvahu možnosti tanků v daném útočném pásmu a počet odporů, které mohou zdolat tanky současně. Nařizovat, aby tanky zničily všechny odpory v pásmu útoku praporu, je nemožné a neproveditelné.

Proto musí velitel praporu vzít při stanovení úkolu tankům v úvahu i všechny ostatní prostředky, které má k provedení útoku. Tankům dá úkol ničit nepřátelské odpory ve směru hlavního náporu, kdežto odpory v ostatní části pásma praporu budou umlčovány a ničeny palbou částí těžkých kulometů, minometů a dělostřelectva, k těmto úkolům zvláště určených. Z tohoto důvodu je nutné ukázat veliteli tanků přímo v terénu, které odpory mají tanky v pásmu praporu ničit; to ovšem neznamená, že se tanky omezí toliko na ničení odporů předem zjištěných a určených. V průběhu boje se objeví vždy mnoho dosud nezjištěných odporů, bránících pěchotě v pohybu, jichž ničení jim případně rovněž.

Tanky razí cestu pěchotě, pomáhají jí zničit živé síly nepřítele a jeho palebné prostředky, ale naopak potřebují rovněž pomoci a podpory pěchoty. Největším nepřítelem tanků při útoku jsou tanky protivníka a dobře maskované protitankové zbraně, zvláště bočně působící, které nebudou zničeny dělostřeleckou přípravou. Zjistit tyto zbraně průzory a periskopy tanků bude velice obtížné, a proto musí při jejich umlčování pomáhat tankům pěchota vlastními prostředky. K tomu účelu určí velitel praporu kromě dělostřelectva z prostředků praporu i minomety, pěchotní

kanony a část těžkých kulometů výhradně k podpoře tanků; zbraním určeným k tomuto úkolu jsou dány úseky, v kterých organisují pozorování a palbu.

Zahájí-li činnost protitankové zbraně nepřítel, zahájí na ně palbu na rozkaz svých velitelů i zbraně určené k přímé podpoře tanků, ovšem jen tehdy, když na tyto nepřátelské zbraně neutočí právě vlastní tanky.

Pěchotní kanony, minomety a těžké kulomety určené k podpoře tanků se přesunují podle situace stále kupředu a mění svá palebná postavení tak, aby byly stále s to podporovat tanky i při jejich pronikání do hloubky nepřátelského obranného postavení.

Útok začíná, když dělostřelectvo zničí a umlčí nepřátelské odpory a zvláště protitankové zbraně v hloubce asi do 500 m od předního okraje nepřátelského obranného postavení. Umlčet je nutno i protitankové zbraně a odpory umístěné mimo pásmo útoku praporu, které mohou působit bočně na útočící jednotky pěchoty a jednotky tanků.

Dělostřelecká příprava potrvá podle potřeby od 10—15 minut do 1½—2 hodin.

Po skončení dělostřelecké přípravy zahájí roty 1. sledu praporu s překvapením útok. Tanky buď předcházejí pěchotu nebo vyrazí ze svého východiště za pěchotou a předjedou ji, při čemž se drží těsně za dopadajícími střelami dělostřelectva. Pěchota jde co možná zcela blízko za tanky (300—500 m).

Jestliže tanky předjíždějí pěchotu teprve během pohybu, t. j. po vyrazení pěchoty k útoku, musí ponechat pěchota volné mezery pro přechod tanků; tanky, které vyrážejí z východiště v útočných tvarech, musí být uchráněny všech zbytečných pohybů nutných při hledání mezer k projetí vlastní pěchotou, které by byly příčinou prodloužení doby, po kterou jsou tanky v palbě nepřátelského dělostřelectva a nepřátelských protitankových zbraní. Pro každou četú je třeba ponechat mezeru v šířce 100 m, a není-li to možné, má být ponechána pro každý tank mezeru v šířce 10 m, a to na každých 30—50 m. Přesná místa průchodu tanků vlastní pěchotou určí velitel tanků v dohodě s veliteli těch rot, v jejichž pásmu tanky projíždějí. Označení průchodů provedou roty praporky.

Rychlost pohybu pěchoty a tanků během útoku bude různá. Část nepřátelských palebných prostředků, dobře maskovaných, nechá tanky projet bez zahájení palby, aby unikla jejich pozorování a zadržela svou palbou pěchotu, následující za tanky. Aby mohly tanky v kterékoli chvíli útočit na takové nově se objevivší odpory, nesmějí se příliš vzdálit od pěchoty a musí si s ní udržet stále spojení zrakem. Toho dosáhneme určením cílů v terénu k udržení spojení s tanky.

Tyto cíle určené k udržení spojení pěchoty s tanky nesmějí být zaměňovány ani s postupnými cíli praporu, ani se shromaždištěm tanků. Určí se před bojem, podle místních poměrů, podle obranné sestavy protivníka, podle terénu a podmínek viditelnosti. Vzdálenost jednoho cíle od druhého nemá přesahovat 300—500 m. Dojedou-li tanky na cíl, zjistí jejich velitelé, postupuje-li pěchota za nimi a nedává-li smluvená znamení k návratu tanků a požadavek zničení odporů, které unikly zničení a zadržují její postup. Velitelé pěchoty připraví na každém tomto cíli výměnu smluvených znamení s tanky blížícími se k cíli druhému.

Určené cíle dávají tankům zároveň možnost udržet spojení s palebnými prostředky praporu, určenými k jich podpoře.

Prvním úkolem tanků před dosažením předního okraje nepřátelského obranného postavení bude vytvořit průchody v drátěných překážkách. Počet a šířku těchto průchodů určí svým rozkazem, jak bylo již uvedeno, velitel praporu, kdežto místo průchodů určí velitelé rot, v jejichž pásmu jsou tanky zasazeny, podle terénu, nejvýhodnějších směrů útoku a podle rozložení nepřátelských odporů. Zvolená místa průchodů ukáží velitelé rot přímo v terénu velitelům tankových jednotek.

Pro rotu je potřebí nejméně dvou průchodů v šířce 10 m.

Po vytvoření průchodů v drátěných překážkách ničí tanky v nařízeném směru nepřátelské odpory, zatím co dělostřelectvo přenáší palbu na odpory v hloubce postavení a chrání boky útočících tanků.

Jsou-li tanky zadrženy nějakou překážkou, je povinností pěchoty, pomoci jim k jejímu překonání. Nemůže-li překážku odstranit útočný sled, proniká pěchota bez tanků co nejrychleji kupředu, aby předešla tanky, zjistila event. průchody mezi překážkami bránícími tankům v postupu, řídila pohyb tanků k těmto průchodům a zabezpečila palbou svých zbraní jejich pronikání mezi překážkami.

Nenalezne-li pěchota žádné průchody, musí útočit sama a dát tak dalším sledům možnost pracovat o odstranění překážek a o vytvoření průchodů mezi nimi k umožnění dalšího postupu tanků.

Po dosažení 1. cíle shromažďují se tanky v skrytém shromaždišti a velitelé čet tanků vejdou ve styk s veliteli rot, v jejichž pásmu působí, aby se dorozuměli o spolupráci během dalšího útoku.

Uvedený postup se opakuje až do dosažení konečného cíle.

Z cizích revuí.

ST. CHRISTOPHORUS, seš. 10, říjen 1936.

Kampfwagen und Abwehr während des Weltkrieges. (Tanky a obrana proti nim za světové války.)

Článek podává historickou studii o vývoji použití tanků a obrany proti nim za světové války. Zkušenosti, které autor článku uvádí, jsou velmi poučné pro taktické použití tanků, zvláště však pro nasazení nových válečných prostředků vůbec, aby bylo co nejvíce úspěchů získáno překvapením.

Angličané použili tanků po prvé v září r. 1916, a to předčasně, aby znovu uvedli v pohyb zastavenou ofensivu na Sommě.

Tanků tam bylo použito proti názorům prvního velitele tankových jednotek pplk. Martela, který doporučoval počkat s jich nasazením dotud, až budou k dispozici masy tanků, což mohlo být teprve na jaře 1917.

Návrh správně odůvodňoval, že použití malých sil tanků by bylo předčasné za předpokladu, že: překvapení s novým bojovým prostředkem se dosáhne jen jednou, zvláště pak vzhledem na slabý pancíř tanku obrana získá při dalším použití převahu nad tankem. Nutno zkrátit dlouhou dělostřeleckou přípravu, neboť prozrazuje útočný úmysl a činí terén pro tanky těžko sjízdným.

Předpoklady, k nimž anglické vrchní velení nepřihlédlo, se splnily. Němci skutečně po prvním překvapení lehce zorganizovali obranu a proti slabě pancéřovaným tankům získali převahu. Tyto laciné úspěchy, kterých Němci dosáhli v obraně, ukolébaly německé hlavní velitelství. Počalo význam tanků přehlížet a zanedbalo jejich vývoj pro německou armádu.

Za těchto okolností dochází k bitvě u Cambrai, která počala 20. listopadu 1917.

Přes to, že německé hlavní velitelství bylo upozorněno na přítomnost tanků a dovědlo se o přípravách bitvy, dosáhli Angličané první den značných úspěchů.

Bitva je zajímavá tím, že Angličané v ní po prvé použili tanků v masách, aniž je rozdělili vyšším jednotkám, dále, že zkrátili dělostřeleckou přípravu, čímž překvapili německé obránce, skryté v úkrytech.

V bitvě bylo použito 3 tankových brigád po třech praporech, celkem asi 378 tanků. 98 tanků bylo určeno k zásobování pohonnými hmotami vzhledem na tehdejší